

CPKU

Centar protiv krijumčarenja umjetninama
Center against Trafficking in Works of Art

Uputstvo za fotografisanje umjetnina i vrijednih predmeta

Prevod dokumenta “Photographier ses objets de valeur” Centralnog ureda za borbu protiv krijumčarenja kulturnih dobara - OCBC u sastavu Generalne direkcije nacionalne policije, Ministarstva unutrašnjih poslova prekomorskih teritorija i lokalne samouprave Republike Francuske

REALIZOVANO UZ PODRŠKU FRANCUSKE AMBASADE U
BOSNI I HERCEGOVINI

Sadržaj

- 1. ZAŠTO JE POTREBNO FOTOGRAFISATI SVOJE UMJETNINE I VRIJEDNE PREDMETE**
- 2. GENERALNA PRAVILA FOTOGRAFISANJA**
- 3. PREPORUKE PO KATEGORIJAMA**
  - 3.1. HLADNO ORUŽJE
  - 3.2. VATRENO ORUŽJE
  - 3.3. NAKIT
  - 3.4. RAZNO
  - 3.5. SATOVI
  - 3.6. KNJIGE I DOKUMENTI
  - 3.7. NAMJEŠTAJ
  - 3.8. OGLEDALA
  - 3.9. LIKOVNA DJELA
  - 3.10. LUTKE
  - 3.11. SKULPTURE
  - 3.12. FOTELJE I STOLICE
  - 3.13. TAPISERIJE
  - 3.14. VAZE I OSVJETLJENJE
  - 3.15. ODJEĆA

1. Zašto je potrebno fotografisati svoje umjetnine i vrijedne predmete?

Kulturna dobra, bilo da se radi o umjetničkim predmetima ili dobrima koja imaju očiglednu vrijednost za kulturnu baštinu, danas predstavljaju metu za krađu namijenjenu nezasitom ilegalnom tržištu. Ovakva vrsta oštećenja javne kulturne baštine, ali i privatnog vlasništva dovode do gubljenja traga ukradenog predmeta, unutar granica države u kojoj se ukradeni predmet nalazio, ali i na internacionalnom nivou.

Identifikacija ukradenih predmeta je od ključnog značaja za istrage koje se vode u ovoj oblasti od strane policijskih službi; ona omogućuje, s jedne strane, da se pronađu akteri krijumčarenja, a s druge strane omogućuje se restitucija predmeta legitimnom vlasniku. Da bi se olakšala identifikacija OCBC (Centralna kancelarija za borbu protiv krijumčarenja kulturnih dobara) raspolaže bazom podataka TREIMA (Nacionalna fototeka ukradenih predmeta), koja je ažurirana od strane nacionalne policije.

Dakle, kako bi se omogućilo policijskim službama da brzo i sigurno identifikuju ukradeni predmet, važno je da vlasnici, policijskim organima dostave fotografije predmeta. Da bi navedene fotografije mogле biti upotrijebljene, izrada istih se mora napraviti prema određenim kriterijima. Ovdje se radi samo o preporukama, jer sva pravila neće moći biti zadovoljena, zato što je ponekad to tehnički teško izvodljivo, zbog težine, veličine ili lokacije predmeta (npr: fotografisati ormar s prednje strane sa dovoljne udaljenosti kako bi imali njegovu kompletну sliku).

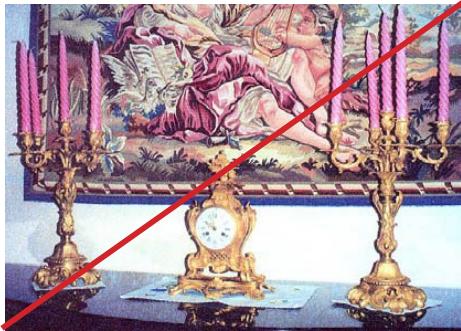
Fotografije moraju biti sačuvane na jednom ili više sigurnih lokacija, kako ne bi bile ukradene zajedno sa predmetima. Preporučuje se da fotografije prati i tekstualni opis, što preciznijeg sadržaja, koji uključuje posebne informacije, kao što su: epoha (vrijeme nastanka), dimenzije, težina i svi ostali detalji koji omogućuju sigurnu identifikaciju predmeta (npr: opis eventualnih izvršenih restauracija na predmetu). Ovaj opis je posebno važan za predmete napravljene u serijama (satovi, brončani predmeti, namještaj...), koji apsolutno moraju biti individualizirani, čime bi se sa sigurnošću utvrdila pripadnost vlasniku.

Ove informacije (fotografije i opis) moraju biti sačuvane na mobilnim nosiocima informacija (CD-ROM za njihovu dugotrajnost), koji će moći biti u kratkom vremenskom periodu dostavljen istražnim organima. Potrebno je opredijeliti se za digitalnu fotografiju, radi njene efikasnije upotrebe.

Fotografisati vrijedne predmete, poštujući što bolje preporuke ovog uputstva, znači povećati šanse da se nestali predmet pronađe.

2. Generalna pravila fotografisanja

Predmeti na fotografijama moraju zauzeti što je moguće više mesta i moraju biti centrirani.

Loša fotografija	Dobra fotografija
	

Samo jedan predmet mora biti obuhvaćen fotografijom. Dakle, iz serije od dvije statuete nastat će dvije fotografije

Loša fotografija	Dobra fotografija
	

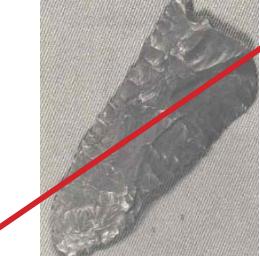
Direktno i/ili prirodno svjetlo se ne preporučuje. Blic ili spot direktno usmjeren na predmet uzrokuje blještavilo fotografije koje će sakriti određene detalje. Treba se opredijeliti za jako ambijentalno svjetlo, koje potiče od vještačkih osvjetljenja, postavljenih oko predmeta. Svjetlost mora takođe biti neutralne boje (izbjegavati žuto svjetlo).

Loša fotografija	Dobra fotografija
	

Potrebno je da **pozadina fotografije bude jednoobrazna i ako je to moguće da bude u bijeloj boji**, bez sjene. Npr. predmet se prilikom fotografisanja može staviti na bijelu tkaninu. S druge strane, svijetli predmeti (gipsani, mermerni...) treba da se fotografišu na tamnoj podlozi.

Loša fotografija	Dobra fotografija
	

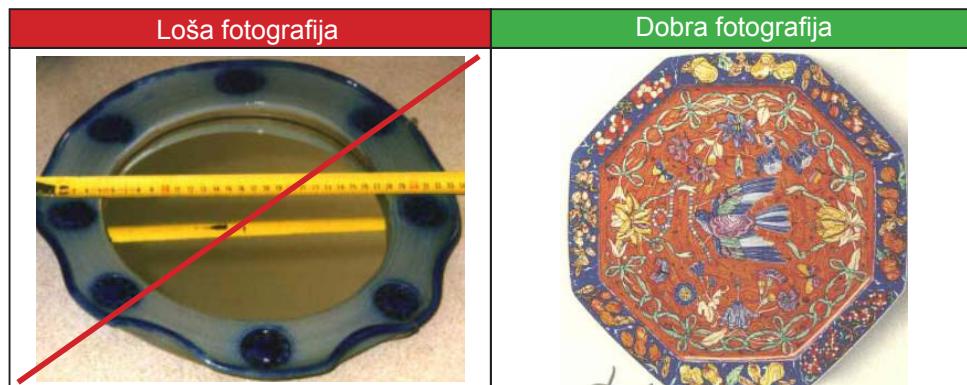
Preporučuje se da duži predmeti budu fotografisani **horizontalno ili vertikalno** (a ne dijagonalno).

Loša fotografija	Dobra fotografija
	

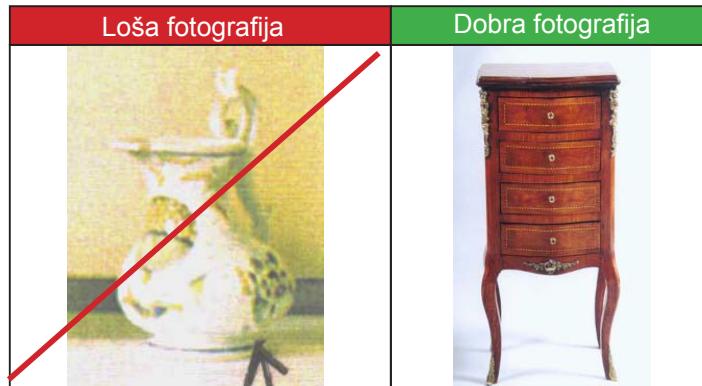
Predmeti koji su **trodimenzionalni** (skulpture, stolice, ormari itd), **moraju biti fotografisani iz više uglova** (pogled odozgo, pogled sa strane i pogled sprijeda). S druge strane, predmeti koji su pljosnati (slike, ručni satovi...) je potrebno fotografisati **sa prednje strane**. Generalno, treba fotografisati stranu koja najbolje opisuje predmet.

Loša fotografija	Dobra fotografija
	

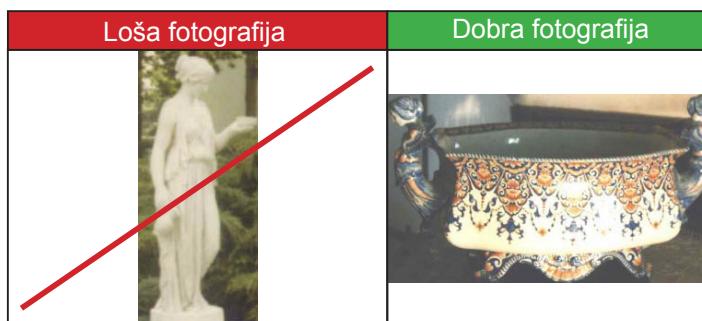
Potrebno je prilikom fotografisanja, izbjegavati što je više moguće, predmete koji nemaju značaj za sadržaj fotografije, kao što je veliki podmetač na stolu ili čaršaf na krevetu. Osim njih, treba izbjegići i predmete koji su namjerno postavljeni pored fotografisanog objekta kao što je metar ili etiketa.

Digitalni fotoaparati moraju biti konfigurisani kako bi napravili fotografije dovoljne rezolucije i što boljeg kvaliteta. Treba fotografisati u **boji**.

Potrebno je provjeriti da **fotografija nije mutna**.

Interesantni i posebni vizuelni detalji moraju biti **fotografisani**, posebno ako oni nisu vidljivi na cijelokupnoj fotografiji predmeta. Tu je riječ o poziciji žiga, karici lanca, signaturi slike, karakterističnim godovima drveta...a takođe i tragovima popravke, flekama ili drugim oznakama korištenja (ispupčenja, pukotine...). Navedene predostrožnosti **povećavaju mogućnosti identifikacije** predmeta, posebno ako je on proizведен **u više primjeraka** ili u seriji.

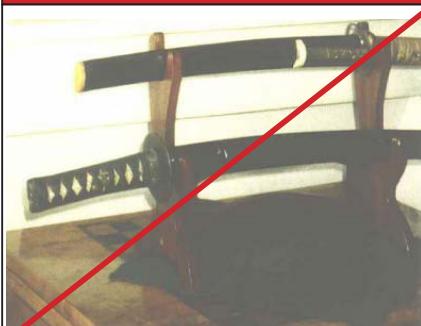
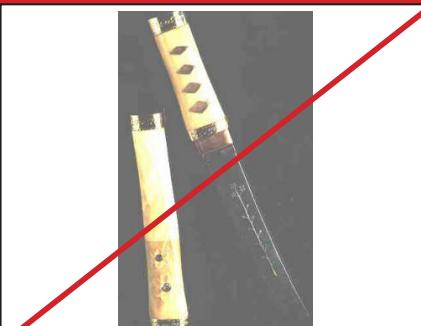
3. Preporuke po kategorijama

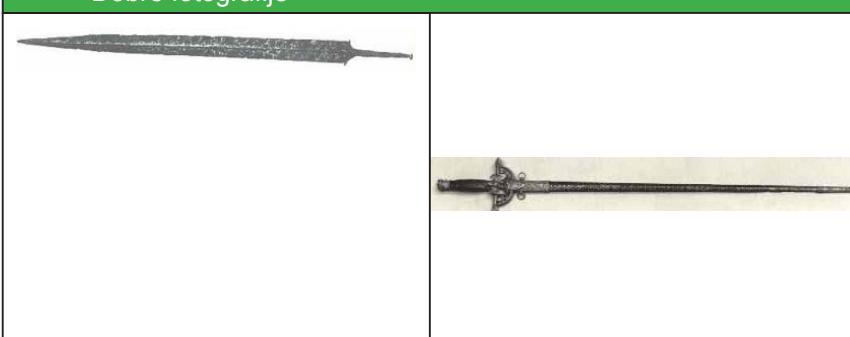
Centralna kancelarija za borbu protiv krijumčarenja kulturnih dobara OCBC predlaže u nastavku spisak specifikacija po kategorijama predmeta. Ovaj spisak nije konačan, jer je ostavljena mogućnost vlasnicima da dodaju bilo koju fotografiju, koja bi omogućila sigurnu identifikaciju kulturnog dobra.

Ove preporuke treba dodati prethodnim generalnim preporukama.

3.1. Hladno oružje

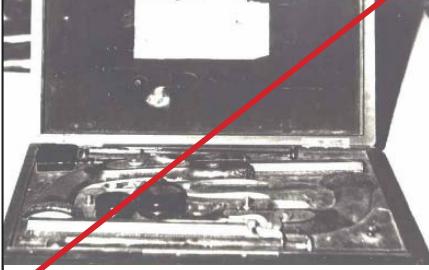
- Treba fotografisati mačeve ili sablje u cijelini i napraviti fotografiju detalja drške ili futrole mača ili sablje.
- Japanske mačeve koji imaju stalak, potrebno je fotografisati sa i bez stalka.
- Oružje koje ima korice je potrebno fotografisati sa futrolom i bez futrole.
- Oružje koje je fiksirano na drvenoj podlozi treba fotografisati u cijelini, pa ako je moguće potrebno ih je fotografisati pojedinačno, predmet po predmet.
- Potrebno je fotografisati crteže ili natpise ukoliko su gravirani na sječivu mača.

Loše fotografije		
		
Više predmeta Fotografisano sa strane Prikazano više predmeta	Prikazano više predmeta	Mač izvučen iz futrole Dva objekta na istoj fotografiji Crna pozadina

Dobre fotografije		
		

3.2. Vatreno oružje

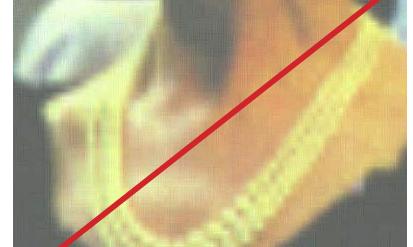
- Potrebno je fotografisati oružje iz profila, a ako je moguće i sa gornje i sa prednje strane.
- Potrebno je fotografisati pištolje izvađene iz kutije, ali i u otvorenoj kutiji.
- Potrebno je fotografisati zanimljive detalje, kao što su gravure, oznake na drvetu...

Loše fotografije		
		
Eтикета	Kutija za oružje okružena drugim predmetima Neravnomjerna pozadina	Crno bijela kutija Predmeti koje nije moguće identificirati

Dobre fotografije		
		

3.3. Nakit

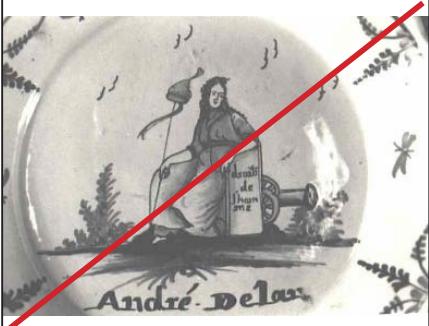
- Potrebno je fotografisati novčanice sa prednje i zadnje strane (avers i revers).
- Potrebno je fotografisati lančiće, ogrlice i narukvice, horizontalno i sa otvorenom kopčom. Ostale moraju biti fotografisane na ravnoj podlozi i postavljene u krug.
- Naušnice moraju biti individualno fotografisane (bez podloge, u kutiji ili vitrini).
- Potrebno je fotografisati privjeske sa lančića u gro planu.
- Prsten je potrebno fotografisati sa prednje i sa gornje strane.
- Treba prepisati ili fotografisati tekst, ako postoji ugraviran na nakitu.

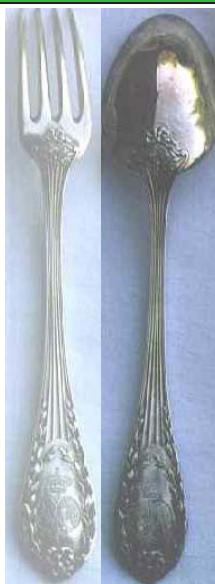
Loše fotografije		
		
Deformisana narukvica Podloga	Dvije strane na istoj fotografiji (ružičasta podloga)	Mutna fotografija i predmet nije fokusiran Ogrlica nije prezentovana na ravnoj podlozi

Dobre fotografije		
		
		

3.4. Ostalo

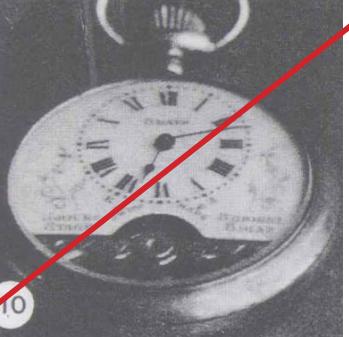
- Ako su tanjiri dekorisani sa obje strane potrebno je fotografisati ih sa jedne i druge strane.
- Što se tiče pribora za jelo, treba ga fotografisati u kompletu, jedan iz svake kategorije pribora pojedinačno (viljuška, nož...) u cijelini, a zatim samo dršku.

Loše fotografije		
		
Gro plan dijela tanjira	Neravnomjerna pozadina	Fotografisano sa strane

Dobre fotografije		
		

3.5. Satovi

- Potrebno je fotografisati džepne satove u gro planu, sa zatvorenim i otvorenim poklopcom kao i sa zadnje strane.
- Sat sa drvenim kućištem treba fotografisati u cijelini, dio sa kazaljkama, sve posebne karakteristike (pukotine, tragove korištenja, inkrustacije...) i eventualno godove drveta na jednom dijelu predmeta.
- Ručne satove je potrebno je fotografisati na ravnoj podlozi sa i bez narukvice (gro plan na dijelu sa kazaljkama).
- Potrebno je fotografisati ili prepisati natpise koji su gravirani na poleđini sata i ako je moguće unutrašnji mehanizam.

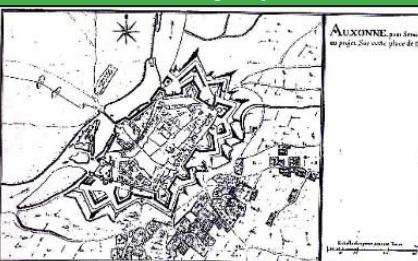
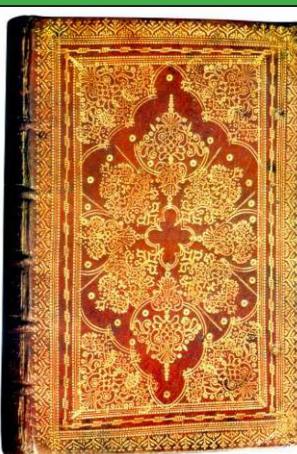
Loše fotografije		
		
<p>Sat sa klatnom fotografisan sa strane Jedan dio je prekriven rukom osobe na fotografiji Samo jedan dio je fotografisan</p>	<p>Sat sa klatnom je fotografisano sa mnoštvom drugih predmeta</p>	<p>Džepni sat fotografisan sa strane</p>

Dobre fotografije			
			

3.6. Knjige i dokumenti

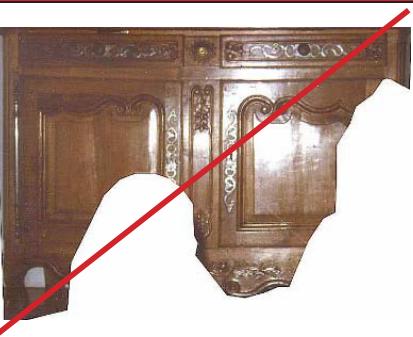
- Treba fotografisati prednju i zadnju koricu knjige odvojeno.
- Ako je moguće treba izvaditi uokvirene dokumente kako bi se bolje fotografisali.

Loše fotografije		
		
Loš ugao fotografije Otvorena knjiga Tmurna fotografija	Uokviren predmet	Predmet je nemoguće identificirati

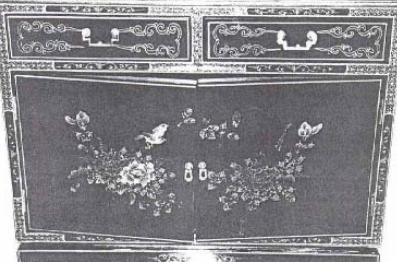
Dobre fotografije		
		

3.7. Namještaj

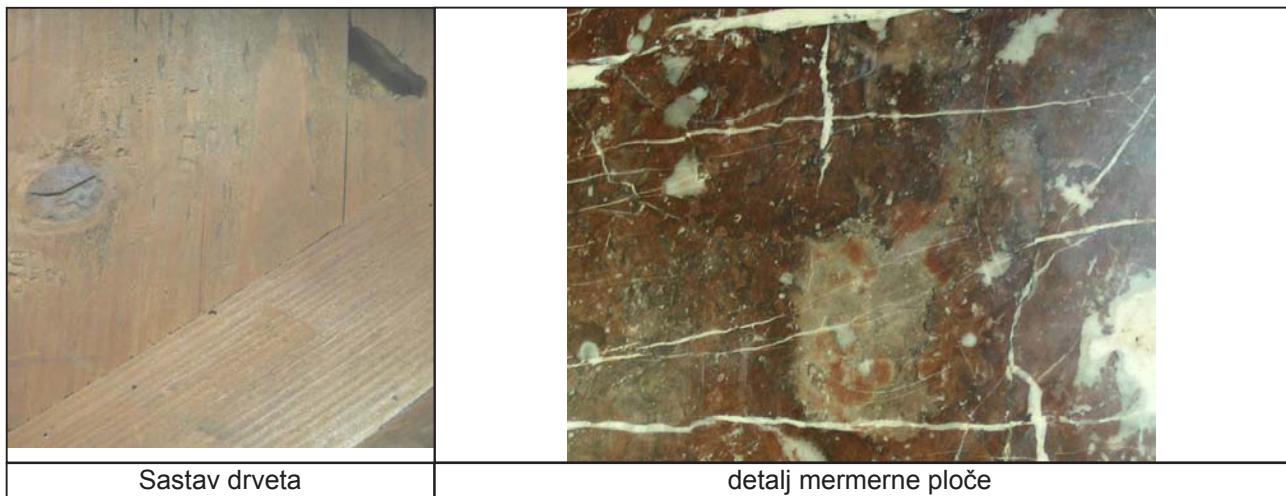
- Potrebno je fotografisati namještaj sa zatvorenim vratima i ladicama.
- Potrebno je fotografisati namještaj sa dovoljne udaljenosti kako bi se vidjela prednja strana.
- Potrebno je skinuti prekrivače sa kreveta.
- Potrebno je fotografisati detalje inkrustacija kao i gro plan godova na drvetu, na jednom dijelu namještaja.
- Potrebno je fotografisati dio mermernih ploča kako bi se video prepoznatljivi uzorak.

Loše fotografije		
		

Otvoren namještaj   Neravnomjerna pozadina   Predmet djelimično vidljiv

Dobre fotografije		
		

Specifične karakteristike – potrebno je navesti tačnu lokaciju detalja fotografisanog predmeta (npr: gornji lijevi ugao vrata)

3.8. Ogledala

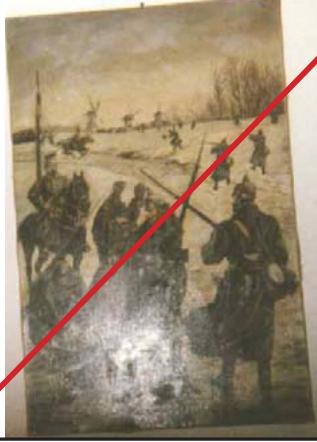
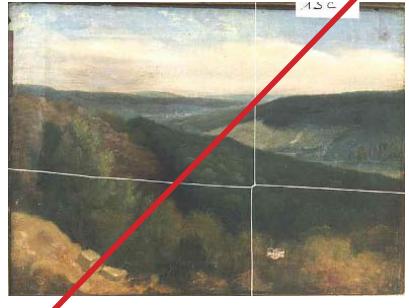
- Potrebno je skinuti sve objekte koji zaklanjaju ogledalo (fotografije, dekorativne predmete).
- Potrebno je fotografisati predmet sa prednje strane i malo sa strane, u slučaju korištenja blica.

Loše fotografije		
		
Predmet je djelimično zaklonjen	Tmurna fotografija Predmet je djelimično zaklonjen	Fotografisano sa strane

Dobre fotografije		
		

3.9. Likovna djela

- Pri fotografisanju likovnih djela, potrebno je dati prednost ambijentalnom osvjetljenju, bez korištenja blica, kako bi se izbjegla refleksija fotografije koja bi zaklonila detalje fotografisanog predmeta. Ako se ne može izbjegći blic, predmet je potrebno fotografisati sa malim uglom, čime bi se smanjio rizik refleksije.
- Ako na pozadini platna postoje posebne oznake (fleke, voštani pečat...) potrebno ih je prepisati ili fotografisati

Loše fotografije		
		
Fotografisano sa blicom	Postojanje okvira	Etiketa i špaga

Dobre fotografije		
		

3.10. Lutke

- Lutke je potrebno fotografisati u ležećem položaju (ukoliko za to postoji mogućnost).
- Potrebno je fotografisati lutke u cjelini, odjevene.

Loše fotografije	
	
Loše osvjetljenje	Tri lutke na istoj fotografiji

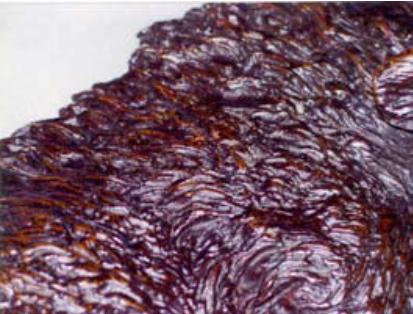
Dobre fotografije	
	

3.11. Skulpture

- Statuete je potrebno fotografisati sa prednje strane i iz profila.
- Potrebno je fotografisati unutrašnjost bronznih predmeta (koja je najčešće jedinstvena, iako skulptura predstavlja dio serije).
- Potrebno je napisati dimenzije i eventualno, težinu predmeta.
- Potrebno je fotografisati greške (ukoliko postoje) i tragove korištenja.

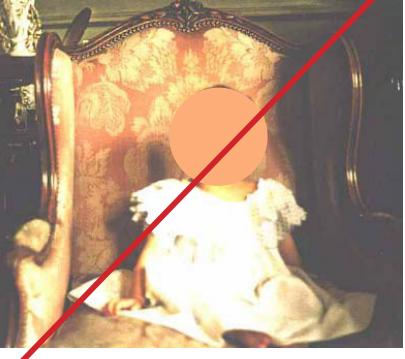
Lošte fotografije		
		
Tmurna i mutna fotografija	Detalj predmeta Neravnomjerna pozadina	Neravnomjerna pozadina Fotografisano iz lošeg ugla (odozgo)

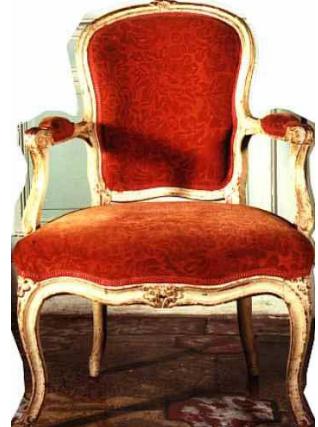
Dobre fotografije		
		

Fotografisati detalje bronze		
		
Natpsi	Detalj patine	Unutrašnjost skulpture

3.12. Fotelje i stolice

- Potrebno je skinuti sve što bi se moglo nalaziti na foteljama i stolicama.
- Potrebno ih je fotografisati sa prednje i zadnje strane.
- Potrebno je fotografisati godove drveta, tragove restauracije...

Loše fotografije		
		
Pogled sa strane Loše osvjetljenje	Tekst na slici	Osoba koja sjedi Djelimično zaklonjen predmet

Dobre fotografije	
	

3.13. Tapiserije i tepisi

- Potrebno je fotografisati tapiserije i tepihe u cijelini (uključujući i bordure)
- Potrebno ih je fotografisasti što ravnije, izbjegavajući perspektivu.
- Treba fotografisati rese na jednoj strani.
- Treba napisati eventualne posebnosti tkanja

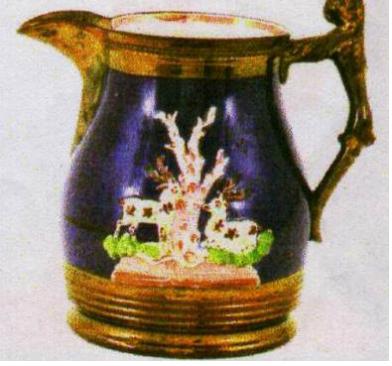
Loše fotografije		
		
Tmurna slika Fotografisano sa strane	Djelimično zaklonjen predmet	Perspektiva

Dobre fotografije		
		

3.14. Vaze i osvjetljenje

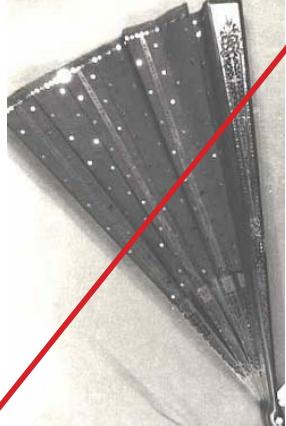
- Potrebno je fotografisati ugašene lampe, lustere i sl.
- Što se tiče vaza/posuda koje sadrže karakteristične unutrašnje dekoracije, njih je potrebno fotografisati sa gornje strane.
- Treba opisati i fotografisati tragove korištenja.

Loše fotografije		
		
Fotografisano odozdo prema gore Neravnomjerna pozadina	Loš odnos boja	Upaljen luster

Dobre fotografije		
		

3.15. Odjeća

- Lepezu je potrebno otvoriti.
- Kaiševe je potrebno fotografisati razmotane i na ravnoj podlozi.
- Odjeću je potrebno fotografisati sa prednje i zadnje strane na lutki ili položeno ravno.
- Potrebno je fotografisati svaki komad kompleta pojedinačno, a onda i zajedno.

Loše fotografije			
Detalj haljine	Etiketa	Zatvorena lepeza	Smotan kajš
			

Dobre fotografije			
			